

rmu

visie 2022

GLANS VAN BALANS

Balanceren is een kunst

KAN IK NOG WEL ZIEK ZIJN?

Effect van thuiswerken op ziek melden

**MÁXIMA-KENNER JOSINE DROOGENDIJK
MAAKTE VAN HAAR HOBBY HAAR WERK**

COLOFON

Visie '22 is een publiekversie van de RMU Nota Arbeidsvoorwaardenbeleid 2022, de visie van de RMU op het arbeidsvoorwaardenbeleid voor het komende jaar. De volledige Nota kunt u lezen op de website van de RMU: www.rmu.nl/arbeidsvoorwaarden.

Uitgever

De Reformatorisch Maatschappelijke Unie (RMU) is een christelijke vakorganisatie voor werknemers, werkgevers en zelfstandigen met ongeveer 17 duizend leden.

Plesmanstraat 68
3905 KZ Veenendaal
Postbus 900
3900 AX Veenendaal
T (0318) 54 30 30
E info@rmu.nl
I www.rmu.nl

Hoofredactie

Anne Grisnich en Marjolein van Helden

Vormgeving en druk

Verloop drukkerij, Alblasserdam

Fotografie

Cover, 20, 21, 25 en 26: Getty Images.
Judith Leroy: overige portretfotografie

De CO2-voetafdruk van dit drukwerk is berekend met ClimateCalc en gecompenseerd bij Trees for all.
Cert. no. CC-000054/NL.
www.climatecalc.eu

trees for all

BEELD VERLOOP.NL

balanceren is een kunst

JAN KLOOSTERMAN

Een goede balans tussen inspanning en ontspanning is belangrijk. Wie zoekt daar niet naar? Vaak is het een worsteling. Ongeplande zaken doorkruisen onze agenda's. Een zorgvuldig gekozen balans in je werk is snel verstoord. Dan heb ik het nog niet over onszelf. Hoe je omgaat met je werk kan stress geven. En werk is niet altijd leuk.

Direct na de zondeval kwam God met de rijke moederbelofte. Daarna volgde ook de consequenties van onze ongehoorzaamheid: 'ook zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens. Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid des velds eten. In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten.' (Gen. 2 : 17b-19a). De balans is ernstig verstoord en de glans van Gods schepping is eraf. Juist in ons werk.

Het is zoeken en vaak ploeteren om het vol te houden en de energie tussen werk en privé goed te verdelen. Het is een zegen dat God ons het dag- en nachtritme heeft gegeven. Ook na de zondeval. Elke

vierentwintig uur moeten we het werk weer uit handen geven en laten liggen. Elke dag is er ruimte voor de heling van rust en slaap.

Om goed te balanceren, hebben we een evenwichtsorgaan. Als dit orgaan niet goed werkt, ben je duizelig en misselijk. De zonde heeft onze balans ernstig aangetast. Het duizelt ons en we hebben zelf niet meer de vermogens om de juiste balans te vinden en vast te houden. Heling en Gods zegen zijn daarvoor nodig. Dat kan in het leven met Hem. Ook in je werk. Zoals Paulus het in Efeze 6 zegt: 'Niet naar ogendienst, als mensenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte;' De doornen en distels blijven. Werken gaat niet van zelf. Het kost inspanning en moeite. Dat blijft zo.

Als we door geloof ons werk mogen doen als dienstknecht van Christus is het herstel van onze balans begonnen. Dan werken we nog steeds in het 'zweet onzes aanschijns' maar ook voor Gods aangezicht. Werken met en voor Hem. Dan krijgt het werk glans. Misschien een doffe glans maar het gaat steeds meer glinsteren in het licht van de Zon der gerechtigheid.

inhoud

SCHRIJVERS

I. Brandemann

drs. J. Kloosterman

ds. H.J. Catsburg

J. van der Mark

J.E. Grisnich MA

B. van Dam

ds. O. Grevink

mr. C.G. van der Staaij

M.W. van Helden

N. van der Voet

COMMISSIE ARBEIDSVORWAARDEN

J. Schreuders

G. van den Bosch

J.D. van Vlastuin

A. Van 't Zelfde

mr. M.C. de Jong

G. Heenck

- 02 Balanceren is een kunst
- 04 De glans van balans
- 07 Jouw binnen- en buitenkant in balans
- 08 Hoe Máxima-kenner Josine Droogendijk - Evers van haar hobby haar beroep heeft gemaakt
- 12 Kan ik nog wel ziek zijn?
- 13 Balans in je relatie
- 14 Het nut van rust
- 16 Basisinkomen: De voor- en tegenargumenten van RMU-leden
- 18 Balanceren: Wet Arbeidsmarkt in Balans
- 19 Verdiepende boeken en inspirerende podcasts
- 20 (On)gelijke beloning
- 22 De uitdaging van het vinden en behouden van gekwalificeerd personeel
- 24 Speerpunten Visie '22
- 25 Balans tussen werk en privé is essentieel
- 26 Inspiratie

De glans van balans

BALANS IN HET WERK, BALANS IN ARBEIDSRELATIES EN DE BALANS IN EEN CONTRACT. WAAROM VINDT DE RMU DAT BELANGRIJK? ARBEIDSVOORWAARDENCOÖRDINATOR JAN SCHREUDERS LEGT HET GRAAG UIT.

WAAROM KOOS DE RMU DIT JAAR VOOR HET THEMA 'DE GLANS VAN BALANS'?

'Iets wat wankelt, scheefgroeit of omvalt, levert geen bijdrage aan groei of vooruitgang. Het tegenovergestelde is waar: stabiliteit en evenwicht zijn een voorwaarde voor groei en winst. Dat werkt zo in het verkeer, in de bouw, in je studie of in je persoonlijk leven. Uiteindelijk werkt onze economie ook zo. Die groei in de economie kent twee aspecten: groei in welvaart en groei in welzijn. Een goede balans in arbeidsverhoudingen is erg belangrijk. Als er een groeiende groep is die geen vaste baan kan vinden, afhankelijk is van korte opdrachten en flexibele baantjes en daarom geen uitzicht heeft op een stabiele situatie, zorgt dat voor een maatschappelijke onbalans. Uiteindelijk zorgt dit voor een stilstand in de economie. Dat heeft als gevolg dat er een onbalans is in persoonlijke situaties: een verstoring van het persoonlijk

welbevinden. Dat is logisch, want hoe zorg je er bijvoorbeeld voor dat je een stabiel gezinsleven hebt als je financiële situatie onzeker is? De kloof tussen degenen die vast werk hebben en degenen die flexibel werk doen wordt steeds groter. Daarmee ontstaat er ook een groot verschil tussen het welzijn en de balans tussen die groepen. Daar waar maatregelen kunnen bijdragen aan een betere balans, zal dat uiteindelijk ten goede komen aan de maatschappij en de economie. Dat geeft glans, ook aan het persoonlijk leven. En dat vindt de RMU belangrijk.

WAT DEED CORONA MET ONZE BALANS?

Corona zette het vertrouwde leven met structuur helemaal op z'n kop. Het was alsof er een keurig gedekte tafel op de oude manier stond aangericht en plotseling het tafelkleed eronder vandaan werd getrokken. Er was economisch en maatschappelijk gezien een opschudding, die verstoring in het evenwicht veroorzaakte. Veel mensen moesten thuiswerken, ouders moesten thuisonderwijs geven en samenwerken moest opnieuw uitgevonden worden. Dat zorgde ervoor dat veel mensen op zoek moesten gaan naar een nieuwe balans. Het wonderlijke is dat die zoektocht in veel gevallen is gelukt. Door corona hebben we kennis gemaakt

met een nieuwe manier van werken. Het leverde ons ook voordelen op, juist ook op het gebied van een goede verhouding tussen werk en privé. Het is maar de vraag of we die nieuwe manier van werken zonder corona ooit ontdekten hadden.

WAAROM IS BALANS IN JE WERK BELANGRIJK?

In onbalans zijn betekent dat je wankelt. Als dat de situatie is, kom je niet verder: je blijft keihard werken om het evenwicht te bewaren, maar je zet geen stappen vooruit. Dat betekent dat je meerwaarde in je werk waarschijnlijk nihil is en dat je persoonlijke groei stagneert. Dat geeft stress en kan ertoe leiden dat je het werk niet meer volhoudt.

WERK HANGT SAMEN MET ARBEIDSVOORWAARDEN. HOE KUN JE DAAR EEN GOEDE BALANS IN HEBBEN?

Een goede balans in arbeidsvoorwaarden heeft een paar elementen.

1. Het fundament, de arbeidsrelatie. Alleen dat fundament zorgt voor betere voorwaarden en ontwikkeling.
2. De beloning. Staat de beloning en het beloningsperspectief in verhouding tot de zwaarte en de inspanning van het werk? Dit zit niet alleen

'Zie oudere mensen niet als grijs, maar als **zilver.**'

'Je blijft keihard werken om het **evenwicht te bewaren**, maar je komt niet vooruit.'

in het salaris, maar bijvoorbeeld ook in de arbeidsduur en de vrije tijd die je krijgt.

3. Duurzame inzetbaarheid. Zijn de arbeidsvoorwaarden gericht op de duurzame inzetbaarheid van een werknemer bij het ouder worden? Investeren in het behoud van oudere werknemers levert je ook een schat aan ervaring op. Zie oudere mensen niet als grijs, maar als zilver.

WAAROM VINDEN MENSEN HET MOEILIK OM DE WERK- EN PRIVÉ-BALANS IN ORDE TE HOUDEN?

Wanneer is je werktijd afgelopen als je thuis aan het werk bent? Wanneer mag je onbereikbaar zijn? Dat zijn vragen waar mensen tegenaan lopen. Daarnaast hebben veel werknemers te maken met een ongezonde werkdruk, we leven ons leven in een hoog tempo, met hoge verwachtingen.

WAT STAAT ER IN DE ARBEIDSVOORWAARDENNOTA OVER DE WERK- EN PRIVÉBALANS?

De grenzen tussen werk en privé vervaagen. Dat heeft niet alleen te maken met de werkdruk, maar ook met bijvoorbeeld de digitale ontwikkelingen. Er is in deze tijd duidelijk aandacht nodig voor het voorkomen van het door elkaar heen lopen van werktijd en privétijd en het vloeibaar worden van arbeidstijden.

De grenzen van de inzetbaarheid van de werknemer moeten daarom bewaakt worden. In (ARBO-)wetgeving zullen er kaders gesteld moeten worden waarbinnen werkgever en werknemer afspraken (moeten) maken over de beschikbaarheid en de bereikbaarheid van de werknemer. In deze jachtige tijd is het voor de mentale en fysieke gezondheid van werkenden, die vaak ook nog zorgtaken voor hun rekening dienen te nemen, van vitaal belang dat arbeids- en bereikbaarheidstijden optimaal op elkaar afgestemd worden.

ER STAAT IN ONZE ARBEIDSVOORWAARDENNOTA OOK IETS OVER ROUWVERLOF. WAT HEEFT DAT MET BALANS TE MAKEN?

Een van de meest ingrijpende

gebeurtenissen in het leven van een mens is het overlijden van een dierbare. Zeker wanneer een gezinslid overlijdt heeft dit grote effecten om de balans tussen werk en privé in een gezond evenwicht te houden. Eigenlijk is dat laatste onmogelijk, zeker gedurende de eerste weken na het overlijden. Dat kan zich uiten in (mentale) gezondheidsproblemen en ziekmeldingen. De RMU bepleit daarom dat iedere werknemer die te maken krijgt met het overlijden van een dierbare naaste in de eerste graad recht krijgt op tien dagen betaald rouwverlof, op te nemen binnen een half jaar na het overlijden. De voorwaarden voor dit verlof kunnen nader worden ingevuld.

HOE KAN DE RMU LEDEN HELPEN OM IN BALANS TE BLIJVEN?

Een belangrijk middel hierin is loopbaancoaching. De RMU biedt dat ook aan. Loopbaancoaching is een goede investering in jezelf die je helpt om inzicht te krijgen in je waarden, kwaliteiten en valkuilen. Daardoor weet je beter wie je zelf bent, wat je wilt en wat je kunt. Bijvoorbeeld welke functies of opleidingen het beste passend zijn, waarom je soms vastloopt in je functioneren en wat je daaraan kunt doen. Maar ook hoe je het werk goed af kunt stemmen op je privéleven. Coaching is echt in alle opzichten verrijkend.

Jimm

JANNIE VAN DER MARK

Balans aan de binnen- en buitenkant

BEELD VERLOOP.NL

De binnenkant en de buitenkant. Hoe breng je die in balans? Over welke binnenkant en buitenkant heb je het? Ik heb het over vier dimensies die bepalend zijn voor het maken van keuzes in ons leven. Want je hebt een keuze. Wel kunnen de binnenkant en de buitenkant met elkaar in botsing komen en dan loopt het niet meer lekker. Je bent dan als het ware in onbalans. Je zit dan op het snijvlak van de binnen- en buitenkant. Vaak zonder dat je dit bewust doorhebt.

OVER WELKE DIMENSIES HEB IK HET DAN?

1. Je identiteit
2. Je missie
3. Je omgeving
4. Je relaties

Je identiteit en je missie vormen je binnenkant. Deze twee bepalen wie je bent. Wat je belangrijk vindt. Wat echt van waarde voor je is en waarvoor je van betekenis wilt zijn. De andere twee, je omgeving en je relaties, zijn de buitenkant. De cultuur waar je in bevindt en de relaties die je hebt. Soms past een bedrijfscultuur niet meer bij je identiteit en missie en kan het raadzaam zijn om een cultuur te zoeken die wel daarbij past.

Vaak zijn we ons er niet van bewust wat die dimensies met ons doen, maar kunnen niet de vinger op de goede plek leggen waardoor dit komt. Vaak gaan we aan onszelf twijfelen, terwijl omgevingsculturen veel invloed hebben op iemands welbevinden.

LOOPBAANCHOACHING

Met loopbaancoaching gaan we nader in op deze vier dimensies en wat ze voor je betekenen. Hoe zien die dimensies er nu uit en waar botsen ze? Hoe kun je deze dimensies goed met elkaar verbinden? Welke keuzes ga je maken die passend zijn bij jou binnenkant- en buitenkant? Durf jij bewuster over deze dimensies en alles wat daarbij komt kijken na te denken? Het maakt je authentieker!

naam van dame

‘Ik heb van mijn hobby mijn beroep gemaakt’

OP EEN KOUDE, STRALENDE DAG IN KAMPEN ONTMOET IK JOSINE DROOGENDIJK-EVERS (31), NEDERLANDS BEKENDSTE MÁXIMA-KENNER, ALDUS HET *ALGEMEEN DAGBLAD*. DAT IS ECHTER NIET DE ENIGE ROL DIE JOSINE VERVULT.

N Naast Máxima-kenner is ze namelijk ook modejournalist, moeder van drie kinderen en echtgenote van Leon. Josine is opgegroeid in Veenendaal, maar woont nu met haar man en kinderen in IJsselmuiden. Lachend: ‘Door de liefde.’

MODEJOURNALIST, HOE BEN JE DAARBIJ UITGEKOMEN?

‘Ik ben communicatie gaan studeren. Dat is niet direct logisch te combineren met mijn huidige vak, maar het is meer geleidelijk zo gegroeid. Tijdens mijn studie was ik al heel geïnteresseerd in het koningshuis, vooral in de pracht en praal. Ik had toen een eigen website over de koninklijke familie. Mijn afstudeerstage was bij Blauw Bloed. Daar moedigden ze mij al aan om van mijn hobby mijn beroep te maken. Er was toen nog geen modejournalist die gespecialiseerd was in koninklijke mode. Dat maakte het voor mij erg lastig om hier mijn werk van te maken,

Een jurk is meer dan een lap stof. Achter elk kledingstuk zit een verhaal

ik had niet echt een voorbeeld. Er waren wel collega's die over koninklijke mode schreven, maar niet fulltime.'

MAAR NU IS HET WEL EEN GROOT ONDERWERP BIJ BLAUW BLOED.

'Dat klopt, maar ook al zit je elke week bij Blauw Bloed, dat is nog niet genoeg om er een fulltime baan van te maken. Je hebt veel verschillende opdrachtgevers nodig. Ik heb daarom verschillende vragen uitgezet. en toen bleek ik er toch wel een fulltime baan van te kunnen maken. Inmiddels schrijf ik niet meer alleen over koninklijke mode, maar ben ik algemeen modejournalist bij het AD.'

HOE KOM JE AAN DIE VERSCHILLENDE OPDRACHTGEVERS?

'Ik ben net voor mijn afstuderen gestart, in 2012. In dat jaar ging ik ook trouwen. Mijn man had een vaste baan, dus ik had alle ruimte om zelf iets op te bouwen. Ik was nog geen jaar bezig toen mijn oma belde en zei: "Josine, koningin Beatrix gaat zo een toespraak houden!" Dat bleek de abdicatieaankondiging te zijn. Toen was er opeens heel veel werk. Ik zat toen op 30 april bij Radio 1 in de studio om te vertellen over de koninklijke gasten en de jurk van Máxima. Toen was ik nog maar een paar maanden bezig.'

MAAR DE KENNIS HAD JE AL.

'Klopt, maar op dat moment had ik alleen nog maar mijn blog. Mijn optreden bij Radio 1 was een van de eerste keren dat ik die kennis echt professioneel inzette voor mijn werk. Kort daarna, in 2014, heb ik ook een boek uitgegeven. In die tijd werkte eigenlijk alles mee om een profiel op te bouwen als modejournalist.

NOG EVEN OVER JOUW BLOG, MODEKONINGINMAXIMA.NL. VAAK WEET JE HEEL SNEL WAT MÁXIMA AANHEEFT EN VAN WELK MODEHUIS DAT IS. HOE DOE JE DAT?

'Het is meestal een kwestie van stoffen en stijlen herkennen. Natan bijvoorbeeld koopt ze veel en dat kun je herkennen aan de plooiën. Als ik zie dat Máxima iets met plooiën draagt, dan weet ik wie ik moet benaderen voor meer informatie.'

DUS HET IS OOK ECHT EEN SPECIALISATIE DIE JE ONTWIKKELT.

'Ja, dat klopt. Een jurk is meer dan een lap stof. Achter elk kledingstuk zit een verhaal. Het is een uitdaging om dat verhaal te vertellen. Je moet daarvoor goed op de hoogte zijn van de collecties van verschillende modehuizen en veel websites in de gaten houden. Meestal herken ik de stijl die Máxima draagt wel,

TEKST ANNE GRISNICH • BEELD JUDITH LEROY FOTOGRAFIE

Je moet ook niet een te **instagramwaardig** leven willen leiden

maar ik heb ook een groepje dat met mij meezoekt. Dat is heel fijn.' Gekscherend: 'Als Máxima om half vijf op pad gaat, staan mijn pannen op het fornuis, dus dan heb je meer mensen nodig om de herkomst van het kledingstuk te achterhalen.'

DEZE VISIE GAAT OVER BALANS IN JE WERK EN PRIVÉ. ZO TE HOREN KENT JOUW BAAN BEST WEL PIEKMOMENTEN EN DEADLINES. HOE COMBINEER JE DAT ALLEMAAL?

'Het voordeel aan mijn werk is dat je het voor het grootste deel thuis doet. Het is vervlochten met het ritme van mijn gezin. Ik breng mijn kinderen naar school en naar de peuterspeelzaal, ga vervolgens naar huis en kan dan schrijven. Als het weer tijd is om ze op te halen, stop ik weer en ga later weer verder. Wat dat betreft is mode een fijn thema om over te schrijven, het is meer een achtergrondonderwerp, niet zo haastig.'

'Je zit wel vast aan Máxima's agenda. Als Maxima druk is, ben ik ook druk, soms drukker dan ik zou willen. Dat komt alleen niet zo heel vaak voor. Ik werk ook niet op de deadline, maar zorg dat ik een artikel of vlog altijd een paar dagen eerder af heb. Op die manier kan ik er ook zijn voor mijn kinderen wanneer ze mij nodig hebben. Dat is ook het

grote voordeel van mijn werk. Ik maak alles mee met mijn kinderen, maar ik heb ook deze leuke baan.'

DAT KLINKT INDERDAAD ALSOF JE EEN GOEDE BALANS GEVONDEN HEBT.

'Ja, dat denk ik ook. Het heeft ook te maken met goed plannen en met hoe hoog je de norm legt. In de zomervakantie werk ik vaak al vooruit voor september, want dat is een drukke maand.

En je moet ook niet een te instagramwaardig leven willen leiden. Je kind hoeft niet elke dag met een prachtige invlecht naar school en een broodtrommel met brood in vormpjes is ook niet per se nodig. Een geschilde peer is ook goed.

Mijn kinderen staan altijd op een. Ik houd daar ook rekening mee in welke artikelen ik aanneem. Als je doet waar je gelukkig van wordt, maakt het ook niet zoveel uit wat de rest doet.'

DRIE TIPS VAN JOSINE OM DE BALANS TE HOUDEN TUSSEN JE WERK EN JE PRIVÉ

1

KIES WERK DAT JE LEUK VINDT.

Een baan waar je niet echt plezier in hebt kost heel veel energie en die kun je dan niet in je gezin steken.

2

WEES NIET TE PERFECTIONISTISCH.

Als je alles altijd perfect wilt doen, word je niet gelukkiger.

3

STEL PRIORITEITEN.

Je kunt niet alles doen en dat is prima. Zorg dat je de dingen die je echt belangrijk vindt bovenaan je agenda hebt.

KAN IK NOG WEL ZIEK ZIJN?

TEKST NICO VAN DER VOET • BEELD JUDITH LEROY FOTOGRAFIE

Elke uitvinding die ons werk uit handen neemt, levert altijd meer werk op. Door de komst van de wasmachine zijn we alleen maar meer gaan wassen.

Sinds we een auto hebben, zijn we meer tijd kwijt met reizen, omdat we meer dingen bijwonen en niet meer om afstanden geven. De computer spant de kroon. Zoveel gemak! Dus ook zoveel meer mogelijkheden. Dus zoveel meer werk. Met mijn laptop kan ik nu ook, dankzij internet, overal werken en vergaderen. In coronatijd hebben we dit met z'n allen ontdekt. Ik geniet ervan. Het is efficiënt. Vergaderingen via teams of zoom zijn korter. Ik hoef niet meer in een vliegtuig te stappen om een gastles in Zuid-Afrika te geven. Dat doe ik nu vanuit huis. Prachtig! Efficiënter werken betekent intussen wel dat we meer gaan werken. De vrijkomende uren moeten met andere dingen gevuld worden.

Als ik vanuit huis kan werken, wanneer ben ik dan te ziek om dat te doen? Ik voel me niet lekker, maar werk thuis gewoon door. Het kan immers? Ik moet

mezelf wel een beetje dwingen maar voel me schuldig als ik het niet probeer. Als ik een hoestbui heb tijdens een digitaal overleg, zet ik de microfoon van mijn laptop uit. Vroeger zou ik me ziek gemeld hebben en zou mijn werk blijven liggen. Dat hoeft gelukkig niet meer. Ik ben in zeker opzicht blij. Mijn baas ook.

Ernstig ziek is ernstig ziek. Dan kan een mens niet werken. Maar wanneer ben je ernstig genoeg ziek om je af te melden bij de werkgever? Plichtsgetrouwe mensen kennen die worsteling. Daar komt voor een deel van de mensen nu ook bij: wanneer ben ik te ziek om thuis te werken en via Teams of Zoom vanuit huis nog van alles bij te wonen en uit te voeren? Het wordt een nog groter probleem als het omgekeerde gebeurt. Ik meld mij ziek omdat ik buikpijn heb en niet geslapen heb. 'Ik kom niet naar kantoor vandaag.' Dan is de reactie: 'Lukt het ook niet om vanuit huis te vergaderen?' Of mijn schooldirecteur zegt: 'Er is geen vervanging mogelijk. Ik stuur je klas naar huis. Kun je online lesgeven?' Sta dan eens sterk in je schoenen. Waarschijnlijk mompelt je iets als: 'Laat ik dat dan maar proberen.'

Door het thuiswerken gaan thuis en werk door elkaar lopen. Het werk wordt voor je het weet de baas, zelfs als je niet in orde bent.

Ik besluit met een paar tips:

- In het algemeen: als je te ziek bent om op kantoor of school te werken, ben je ook te ziek om thuis te werken.
- Gun je lichaam hersteltijd. Ga niet achter je bureau zitten, maar blijf in je bed als dat beter voor je is. Half ziek werken betekent meestal: langer half ziek zijn.
- Werk is een bron van vreugde, maar ook een bron van stress. Je moet je werk ook kunnen loslaten, al helemaal als je ziek bent. Vraag niet te veel van jezelf.
- Wees assertief als anderen druk uitoefenen om vanuit huis door te werken als je niet in orde bent. Alleen jij voelt jezelf en kan voor jezelf opkomen. Als jij het nu niet doet, zegt de huisarts het wel wanneer je te lang ziek blijft.
- Mogelijkheden (je kunt thuis werken) zijn geen verplichtingen (je moet thuis werken). Blijf dat onderscheid maken, juist als je ziek bent.

Naam
Gemeente

ds. H Catsburg
Herv. Gem.
Stad aan 't
Haringvliet

‘Balans in je relatie neemt
geen energie, maar geeft
je wel **nieuwe kracht.**’

Balans in je relatie

SOMS ERVAAR JE DAT JE NIET IN BALANS BENT.

JE ENERGIE LEKT WEG EN JE VOELT JE VERMOEID.

Je hebt steeds minder tijd voor elkaar, voor je kinderen, voor je vrienden. Je wordt vaker ziek. Je worstelt met zorgen en tegenslagen en je voelt dat het leven zwaar is. Je ziet je volle agenda en ziet er niet overheen. De balans is weg. Dat zou je willen terugvinden. Willen ervaren dat je voeten op een rots staan en je met vaste tred verder kunt (Ps. 40: 3).

Misschien ben je kwijtgeraakt dat je elkaar van de Heere gekregen hebt om elkaar bij te staan in alle dingen die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren. Zoek je alleen afleiding achter een beeldscherm, een spiegel van wat in je hart leeft.

Al ben je geen prater, kijk dan eens als je koffie of thee drinkt naar je partner en bedenk van wie je hem/haar gekregen hebt. Spreek elke dag een waardering naar elkaar uit of geef elkaar een bedankje voor iets kleins. Spreek je verlangens uit, in plaats van verwijten. Houd elkaar even vast of geef een knuffel. Door dingen samen te

doen kan verbinding weer groeien. Zo kun je ervaren dat in de ander de Heere zich naar je toebuigt en je hulpgeroep hoort (Ps. 40: 2). Zo komt er weer vreugde in je leven, waar je Hem voor gaat danken. Een nieuw lied in je mond, een lofzang voor onze God (Ps. 40: 4). Zo kun je met meer vreugde en energie naar je werk. Het hoeft je geen tijd te kosten. Je thuis wordt minder een hotel, waar voor je gezorgd wordt, maar een plek, waar je kwetsbaar, meer jezelf kunt zijn. Dichter bij je partner, meer het gevoel van samen. Dichter bij de Heere, meer het gevoel dat Hij naar je omziet. Zo staat de een de ander trouw bij in alle dingen, die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren. Zo kom je meer tot je bestemming, ben je meer in balans.

Al is er dan velerhande tegenspoed en kruis (klassiek huwelijksformulier) en ervaar je je leven als een kuil vol kolkend water (Ps. 40: 3). Welzalig wie zo op de Heere zijn vertrouwen stelt en zich niet laat voeden door hoogmoed en leugen (Ps. 40: 5).

Het nut van rust

WE HEBBEN HET ALLEMAAL WEL EENS GEPROBEERD AAN DE WATERKANT. GOOI EEN STEENTJE ZO SCHUIN EN HARD OVER HET WATER DAT HET OVER HET WATER 'LOOPT'. UITEINDELIJK ZINKT HET TOCH.

Dat is precies waarom wij denken dat je niet over het water kunt lopen. Toch blijven we vaak maar doorrennen en denken we dat we daarin rust zullen vinden. Als alles maar af is, of omdat je werk je zoveel voldoening geeft, je je energie erin kwijt kan, of simpel: omdat er toch nooit rust 'is'. Alsof je dat zelf moet maken, en dus maar bezig moet blijven.

RUST IS NIET NIKS

'Een hand vol met rust is beter, dan beide de vuisten vol met arbeid en kwellung des geestes.' (Prediker 4:6). Toch is het grootste misverstand dat rust betekent dat er helemaal niets gebeurt. En dat je zou moeten stoppen met alles. Want dezelfde Prediker zegt vlak daarvoor: 'De zot vouwt zijn handen samen, en eet zijn eigen vlees'. Wat is rust dan wel?

RUST NA DE SCHEPPING

God rustte als eerste in de Bijbel. Op de zevende (scheppings)dag was God klaar met zijn werk en rustte Hij uit. Deed God niets meer? Jawel hoor, Hij voltooide de schepping. Dat deed Hij niet 's avonds laat op de zesde dag, maar op de zevende dag.

Rust is geen afstand nemen van je werk, maar voltooien. Niet je werk loslaten, maar zeggen dat het klaar is. Dat er meer is dan alleen dit werk. Dat je werkt om te leven en niet leeft om te werken. Niet omdat dat werken nu zo negatief is. Welnee, dat kan heel leuk zijn en voldoening geven. Maar rust vind je er pas in als het ook klaar mag zijn. Dan ben je 'vrij'. Er is één heel bijzondere zevende dag in de Bijbel. Dat is de dag na Goede Vrijdag. Die dag waarop Jezus aan het kruis stierf. De dag tussen de dag waarop Jezus gekruisigd werd en de dag waarop hij opstond noemen we Stille Zaterdag. Maar gebeurde er op Stille Zaterdag (de zevende dag in de Joodse week) dan ook werkelijk niets? Ik geloof dat er wel iets gebeurde. De rust van de Stille Zaterdag was geen pauze. God was bezig om een einde te maken aan de dood van Jezus. Daarvoor moest iets gebeuren.

RUST DOET IETS

Rust is geen niets doen, geen pauze. Als je rust neemt gebeurt er ook iets. Rust zorgt ervoor dat alles op z'n plek valt, dat je leven goed is zoals het is, en dat je daarvoor niet hoeft te blijven rennen. Rust nemen is dus ook een activiteit, iets doen. En dat zal je goed doen. Ja, maar hoe dan?! Allereerst mag je de tegenstelling wegdenken tussen werken en rusten. Rust heeft nut, ook voor je werk en alles wat je doet. Het geeft je een basis. Daarom keert die basis van de zevende dag elke week terug. En weet je wat het mooie is: de mens werd volgens het Bijbelse scheppingsverhaal op de zesde dag geschapen. Dus de eerste dag van de mens was... de rustdag. Rust is waarvoor we gemaakt zijn. Dat legt de basis voor alles wat we doen. Het heeft

dus alles te maken met wat we doen. Het geeft ons energie, inspiratie, overzicht en noem maar op. Als je dat weet, dan kun je je makkelijker ook rust gúnnen. Want je hoeft niet ineens iets anders te doen of iets anders te zijn. Je mag er juist van genieten! Genieten niet van de doelen die je wilt bereiken, maar van wat je nu hebt en krijgt. Dat is waardevol! Sterker nog: iets anders heb je niet.

Kijk naar beneden, wat je hebt, en **naar boven**, wat je ontvangt.

RUST IN HET NU

Hoe krijg je meer rust? Door niet naar voren te kijken (naar alles wat je wilt bereiken). Ook niet naar achteren (naar alles wat niet af is). Kijk naar beneden, wat je hebt, en naar boven, wat je ontvangt. En doe dat steeds weer even. Tussendoor, op een apart moment, misschien zelfs een aparte dag. Zo kweek je voor jezelf een basis. En hoef je niet meer zo hard te rennen. En misschien leer je zo nog wel over het water te lopen ook...

Otto Grevink (1976) is predikant en pionier. Hij blogt en vlogt voor internetkerk MijnKerk.nl (PKN), is ambulante predikant in de Gereformeerde Kerk De Brug (Sprang-Capelle (NB), pioniert op een basisschool in Waalwijk (www.zinopschool.nl) en is begeleider van pioniersplekken door het hele land.

basisinkomen

Afgelopen jaren is het onderwerp 'Basisinkomen' verschillende keren ter sprake gekomen binnen de RMU. Een duidelijk standpunt is hier echter niet over ingenomen, terwijl het onderwerp telkens weer terugkomt in het nieuws. Wellicht dat de coronacrisis ook een ander licht werpt op dit onderwerp en het basisinkomen daarom extra actueel maakt. Genoeg reden voor de arbeidsvoorwaardencommissie van de RMU om na consultatie met de raden van bestuur en toezicht dit onderwerp verder te willen laten onderzoeken door Ellen van Rossum, student Sociaal Juridische Dienstverlening. Zij heeft dit onderzoek uitgevoerd als afstudeeropdracht. Daarvoor heeft zij leden van de RMU bevroegd.

Dit zijn de meest genoemde voor- en tegenargumenten rond het idee 'basisinkomen'.

VOOR BASISINKOMEN

ARMOEDEBESTRIJDING

Uit de enquête blijkt dat armoedebestrijding het hoofdargument is, waarom men een basisinkomen zou invoeren. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat het thema armoede wel leeft bij de RMU-leden. Men denkt echter wel verschillend over hoe men dit kan bestrijden.

1. VOORWAARDELIJK BASISINKOMEN

Wanneer mensen vóór een basisinkomen zijn, dan blijkt dat zij niet voor een onvoorwaardelijk, maar een voorwaardelijk basisinkomen zijn. Zo schrijven verscheidene ondervraagden dat een basisinkomen wellicht een goed idee is om op die manier mantelzorgers, vrijwilligers en gehandicapte personen tegemoet te komen.

2. TEGENPRESTATIE

Een basisinkomen mag niet ontvangen worden voor niets, hiervoor moet een tegenprestatie worden geleverd. Zoals bijvoorbeeld scholing of mantelzorg/vrijwilligerswerk.

3. POSITIE EENVERDIENER WORDT BETER

Een klein deel van de ondervraagden gaf aan dat wellicht met een basisinkomen de positie van de éénverdiener beter wordt. Elke volwassene ontvangt dan namelijk een onvoorwaardelijk basisinkomen. Op deze manier hebben ook gezinnen met één-verdieners een 'extraatje'.

TEGEN BASISINKOMEN

BIJBELSE GRONDEN TEGEN BASISINKOMEN

Ook waren er Bijbelse gronden waarom men tegen het basisinkomen was. Zo staat in de Bijbel (2 Thessalonicenzen 3 vers 10) 'Wie niet werken wil, zal ook niet eten'. Aanhangers van deze gedachte zien dus een onlosmakelijk verband tussen betaald werk en het levensonderhoud wat men nodig heeft. Uit deze enquêtevraag kunnen we dus concluderen dat het argument 'je moet werken voor je geld' een diepere lading heeft waarom men zich verweert tegen het basisinkomen.

1. INMENGING OVERHEID

Er was ook een deel van de ondervraagden die aangaven absoluut tegen een basisinkomen te zijn, omdat op deze manier de overheid macht over de burger zal krijgen. Zo schreef iemand in een reactie: 'Wie betaalt, bepaalt. De overheid kan op deze manier dus bepalen waar en hoe we ons geld besteden.'

2. LUIHEID

De meerderheid van de ondervraagden vindt: 'Je moet werken voor je geld'. Men stelt dat je lui wordt van een basisinkomen en dat de werkprikkel met een invoering van een basisinkomen wordt gedemotiveerd.

De financiering wordt gezien als belemmering voor een invoering van een basisinkomen. 'Laat mensen maar gewoon werken voor hun geld, we moeten de coronacrisis ook nog betalen. Je kunt beter gepensioneerd zijn aan het minimum zitten een bedrag geven.'

3. BEVORDERING ARBEIDSIMMIGRATIE

Verschillende mensen geven ook aan dat zij met een invoering van het basisinkomen als mogelijk gevolg zien dat er arbeidsimmigratie naar Nederland wordt bevorderd. Zij geven aan dat de immigratie wellicht in Nederland met een basisinkomen omhoog zal gaan.

Balanceren

Balans. Het is een geliefd woord. Niet voor niets gaf minister Koolmees zijn belangrijke wetsvoorstel om de arbeidsmarkt te moderniseren de titel: Wet Arbeidsmarkt in Balans. Want ja, wie kan daar nu tegen zijn? En toen de commissie-Borstlap begin 2020 concludeerde dat de arbeidsmarkt niet in balans is, was iedereen het erover eens: dit moeten we niet willen.

En inderdaad, de balans is soms ver te zoeken. Betaalde arbeid is fiscaal veel aantrekkelijker dan mantelzorgen of zorgen voor de kinderen. Onterecht. Levert de mantelzorger en ouder niet net zo goed een waardevolle bijdrage aan onze samenleving? De SGP loopt daarom al meer dan tien jaar te hoop tegen fiscale discriminatie van de eenverdiener. De weegschaal van de arbeidsmarkt is doorgeslagen naar flex. Jongeren zitten vaak opgescheept met een flexcontract en hebben daarom moeite een huis te vinden. Terwijl we weten dat duurzame relaties uiteindelijk veel meer opleveren.

En wat te denken van de verlofregelingen? Geboorte- en ouderschapsverlof is goed geregeld in ons land, maar rouw lijkt een ondergeschoven kindje. Een vader van een jong gezin die zijn vrouw verliest, heeft het heel zwaar en is niet meteen dezelfde energieke collega als voorheen. Laten we bij verlof daarom niet alleen kijken naar lief, maar ook naar leed.

Maar wanneer is nu precies sprake van de juiste balans? Dat zal voor iedereen verschillend zijn. Toch is er nog wel

iets meer te zeggen over deze balanceeract. Want waarom werkt u eigenlijk? Werkt u om te werken? Voor de glanzende balans van de BV? Of heeft het een hoger doel? Ten diepste dient ons werk in dienst van Gods Koninkrijk te staan. God en onze naaste dienen, zegt de hoogste Profeet daarover. Dan komt alles in de juiste verhouding te staan. En daar is uiteindelijk iedereen bij gebaat.

TEKST KEES VAN DER STAAIJ • BEELD SGP

VERDIEPENDE BOEKEN EN INSPIRERENDE PODCASTS

BOEKENTIPS

Er is een groot aantal zelfhulpboeken waarin adviezen worden gegeven over de manier waarop je je tijd kunt verdelen zonder al te veel ballen uit de lucht te laten vallen. De boeken die hieronder genoemd zijn, zijn echter geen zelfhulpboeken. Ze stellen diepere vragen, onder andere naar de richting van ons bestaan en het doel van onze tijd. De antwoorden op deze grote vragen hebben gevolgen voor hoe we onze tijd verdelen in het leven van iedere dag. 'Want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.' (Lukas 12:34)

De Heer is mijn Herder, maar hoe leidt Hij mij? Denken over Gods leiding in tijden van keuzestress – dr. Kees van der Knijff

Naar aanleiding van zijn proefschrift schreef Van der Knijff dit praktisch

ingestoken boek over Gods leiding. Hij stelt allerlei vragen over hoe God ons leidt en besteedt, vooral in hoofdstuk vijf, ook aandacht aan de gevolgen die dat heeft voor de balans die we moeten zoeken in ons leven.

Liturgie van het alledaagse. Heilige gebruiken in het gewone leven – Tish Warren

Dit boek geeft de gewone dingen van het leven, zoals eten en slapen, een heilig perspectief. De verfrissende perspectieven die Warren aanreikt, bieden een goede richtlijn om na te denken over de verdeling van onze tijd.

PODCASTTIPS

Ben je niet zo'n lezer? Dan is het luisteren van een podcast misschien wel iets voor jou! De laatste jaren zijn er ontzettend veel nieuwe podcasts op de markt

gekomen. Die podcasts kun je vinden op Spotify, Apple Podcasts of Google Podcasts. Hieronder vind je een aantal tips:

Dit is de Bijbel

Deze podcast wordt gemaakt door de EO en NPO Radio 5. In deze podcast praat journalist David Boogerd met verschillende experts over de inhoud van de Bijbel. Is de Bijbel vrouwonvriendelijk? Wat wordt er in de Bijbel gezegd over de dieren? *Dit is de Bijbel* biedt veel inspirerende kennis over het meest gelezen boek ooit.

Waardevol Leven

In de Week van het Leven 2021 heeft de RMU elke dag een nieuwe aflevering gelanceerd van de podcast Waardevol Leven. Elke dag is er een andere spreker die de link legt tussen het leven, werken en de Bijbel. Aanbevolen! Na te luisteren via Spotify.

Gelijke beloning vaak **ver te** **zoeken** als gevolg van het belastingstelsel.

Als we het hebben over balans, dan kunnen we er niet om heen aandacht te besteden aan het gezin. Het gezin is de plaats waar ouders en kinderen een duurzaam thuis vinden. De RMU hecht aan de grote waarde die het gezin heeft voor de samenleving. In het gezin ligt een veilig thuis. Maar dat niet alleen: in het gezin neemt het ouderschap ook een cruciale plaats in als het gaat om de vorming van de kinderen en de verbinding met school en kerk. Naast werk is het invullen van dit ouderschap een scheppingsopdracht voor beide ouders. Het is aan de ouders om hierin de keuzes te maken die het gezin het meest ten goede komen. Dat kunnen traditionele keuzes zijn, zoals een kostwinner die als eenverdiener het inkomen verdient en de andere ouder die vooral als eerste de gezinstaken waarneemt, maar ook andere keuzes waarin zorgtaken en werk meer verdeeld worden. De RMU bepleit een nuchtere, Bijbelse visie, met ruimte voor deze persoonlijke keuzes. Een ruimte waarin ouders hun verantwoordelijkheid samen kunnen nemen met het oog op het welzijn van alle gezinsleden.

Helaas maakt ons huidige belastingstelsel (en lees daarin: het beleid van de overheid) de ruimte voor ouders om tot eigen keuzes te komen kleiner. Ons belastingstelsel is er sterk op gericht om ouders een enorm belastingvoordeel te geven als zij allebei werken. Het gezin waarin één van de ouders

EENVERDIENERSGEZIN 50.000 EURO BRUTO

Looninkomsten Arend (Berdien werkt niet)
€ 50.000

BALASTBAAR INKOMEN BOX 1
€ 50.000

Verschuldigde inkomstenbelasting en
premies volksverzekeringen
INKOMSTENBELASTING
€ 8.726

PREMIES VOLKSVERZEKERINGEN
€ 9.808

VERSCHULDIGDE IB/PVV
€ 18.534

Heffingskortingen
ALGEMENE HEFFINGSKORTING
€ -1.160

ARBEIDSKORTING
€ -3.478

ALGEMENE HEFFINGSKORTING *BERDIEN*
€ -192

GECOMBINEERDE HEFFINGSKORTING
€ -4.830

TE BETALEN BELASTING
€ 13.704

TWEEVERDIENERSGEZIN (ELK 25.000 EURO BRUTO)

Looninkomsten Arend € 25.000
Looninkomsten Berdien € 25.000

BALASTBAAR INKOMEN BOX 1
€ 50.000

Verschuldigde inkomstenbelasting en
premies volksverzekeringen
INKOMSTENBELASTING AREND
€ 2.354

INKOMSTENBELASTING BERDIEN
€ 2.354

PREMIES VOLKSVERZEKERINGEN AREND
€ 6.912

PREMIES VOLKSVERZEKERINGEN BERDIEN
€ 6.912

VERSCHULDIGDE IB/PVV
€ 18.532

Heffingskortingen
ALGEMENE HEFFINGSKORTING AREND
€ -2.654

ALGEMENE HEFFINGSKORTING BERDIEN
€ -2.654

ARBEIDSKORTING AREND
€ -3.957

ARBEIDSKORTING BERDIEN
€ -3.957

INKOMENSAFHANKELIJKE
COMBINATIEKORTING BERDIEN
€ -2.265

GECOMBINEERDE HEFFINGSKORTING
€ -15.487

TE BETALEN BELASTING AREND
€ 2.655

TE BETALEN BELASTING BERDIEN
€ 390

TE BETALEN BELASTING
€ 3.045

het inkomen verdient, wordt het zwaarst belast. De kloof tussen die gezinnen is geen schijntje: gezinnen waarin één van de ouders het inkomen verdient en de andere ouder voor het gezin zorgt, betalen bij een gelijk gezinsinkomen van 50.000 euro per jaar wel 4,5 keer meer belasting over dat inkomen.

Dit enorme verschil heeft niets te maken met verschil in draagkracht tussen de twee gezinnen: ze verdienen even veel boven de streep. Het heffen van belasting zou toch in de eerste plaats gericht moeten zijn op draagkracht, maar in Nederland zien we een ander beeld. Belastingheffing is steeds meer een instrument van de overheid geworden om bepaald gedrag van burgers te stimuleren of juist te ontmoedigen. In ons voorbeeld is het gericht op het stimuleren van twee werkende ouders en het ontmoedigen van de keuze voor één werkende en één zorgende ouder.

Terecht kan de vraag gesteld worden of het eerlijk is dat de belastingdruk op een eenverdienersgezin zo hoog is ten opzichte van het tweeverdienersgezin. Een druk die nog wordt versterkt door het feit dat eenverdienersgezinnen gemiddeld genomen al een lager huishoudinkomen hebben. Bij stijgende kosten voor levensonderhoud hebben ouders op deze manier bijna geen keuzevrijheid meer: beide ouders worden meer en meer gedwongen te kiezen voor samen werken.

Balans vraagt ook om een eerlijk belastingstelsel, gericht op draagkracht, zodat er werkelijk sprake is van een gelijke beloning. De RMU blijft daarom pleiten voor een leefvormneutraal belastingstelsel: gezinnen met een gelijk gezinsinkomen moeten gelijk worden belast. Het inkomen op gezinsniveau telt.

TEKST JAN SCHREUDERS • BEELD GETTYIMAGES

Kans op ziekteverzuim groter bij werkdruk

BIJ DE BOUWMARKT ZIT EEN KASSIÈRE BIJNA WANHOPIG ACHTER DE KASSA. EEN LANGE RIJ WACHTENDE KLANTEN VOOR ZICH. "SORRY MENEER", ZEGT ZE, "ALWEER TE WEINIG PERSONEEL VANDAAG."

Het vinden en behouden van gekwalificeerd personeel speelt breed. De publieke sector heeft er mee te maken. Zorgprofessionals kunnen niet altijd meer de zorg leveren die ze graag zouden geven. Door het tekort aan verkeersleiders bij ProRail is het nogal eens een verrassing of de trein vandaag rijdt. Hoe is dat in het onderwijs? Hierover ga ik in gesprek met Johan Flier, directeur-bestuurder van het landelijk reformatoisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs.

LERARENTEKORT

"Op dit moment is de vacature nood in het onderwijs hoog. Er is een groot tekort. Dat merk je ook in het reformatoisch onderwijs. Daarin verschillen we niet met andere scholen", denkt Flier. Door de overheid zijn flinke bedragen beschikbaar gesteld om de corona-achterstanden weg te werken. "Daardoor

CV

JIJHAN FLIER

Johan Flier (44 jaar, gehuwd en vader van 5 kinderen) begon zijn loopbaan in het basisonderwijs en is nu directeur-bestuurder van het reformatorisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs (RefSVO). Het samenwerkingsverband, waarbij alle reformatorische VO- en VSO-scholen zijn aangesloten, heeft de opdracht om elke reformatorische jongere een passende onderwijsplek te bieden, eventueel met ondersteuning of in een speciale setting.

zijn er financieel meer mogelijkheden gekomen. Alleen de mensen zijn er gewoon niet."

Twintig procent van de beginnende leraren valt binnen het eerste schooljaar uit en binnen vijf schooljaren houdt (opgeteld) meer dan een derde van hen het voor gezien. "Dat zijn inderdaad de cijfers. Maar hoe komt dat? Een baan in het onderwijs is een schitterende baan, maar ik zeg erbij: 'Het is een enorm voordeel als je daarvoor in de wieg gelegd bent.' Je moet iets met jongeren hebben. Ze groeien op in een dynamische en ingewikkelde samenleving. Die samenleving hebben we met elkaar gemaakt en die vraagt andere vaardigheden van leerlingen en daarom ook van leerkrachten en docenten. Leerlingen komen soms al met een vol hoofd op school. Het vak van leraar is meer coachen en begeleiden geworden in plaats van voornamelijk kennis overdragen."

AANTREKKELIJKHEID BEROEP

Van veel kanten wordt geroepen: het beroep van leraar moet aantrekkelijker worden om het lerarentekort tegen te gaan. "Persoonlijk vind ik het al een aantrekkelijk beroep. Als je beseft dat je een positieve bijdrage kan en mag leveren aan de ontwikkeling van jongeren dan geeft dat heel veel voldoening.

Ik denk dat wij soms te vast zitten aan onze organisatiestructuur, onze manier van onderwijs geven, de onderwijswetgeving. Daar lijkt nog weinig flexibiliteit in te zitten, hoewel ik daar wel ontwikkeling in zie. Als docenten meer de mogelijkheid krijgen om dát te doen waarvan zij zeggen 'ik denk dat dit goed is voor jongeren', en minder afgerekend worden op resultaten en kwaliteitsnormen, dan zou dat het beroep van leraar aantrekkelijker kunnen maken.

JONGEREN NAAR DE LERARENOPLEIDING

Hoe kunnen we jongeren naar de leraaropleiding lokken? "Door te benadrukken hoe mooi een baan in het onderwijs is. Dat mooie zit hem niet in de grote verhalen, maar in de kleine dingen. Als een jongere binnenkomt in de klas en ervaart dat de docent hem echt ziet bijvoorbeeld. Of als een kind merkt dat een juf oprecht belangstelling heeft voor zijn hobby. Laat jongeren aan het woord door hen te vragen "Wat maakte voor jou een leraar tot een goede leraar?" Dan komen aspecten als werkdrukverlaging of salarisverhoging niet op de eerste plaats. De klik moet er gewoon zijn."

WERKDruk

Er wordt veel gesproken over werkdruk in het onderwijs. De werkdruk is aan

de ene kant hoog, maar aan de andere kant ook zo hoog als je hem zelf beleeft. Vanuit de overheid wordt al jaren geïnvesteerd in werkdrukverlaging. Alleen het zet tot op heden vrijwel geen zoden aan de dijk. De administratieve kant zorgt wel vaak voor werkdrukbeleving. Minder regelgeving zou kunnen helpen. Een stukje vertrouwen vanuit de overheid dus. Het staat of valt met hoe je je beroep ervaart.

ZIEKTEVERZUIM

Speelt ziekteverzuim een rol in het lerarentekort? Flier: "Als je te veel werkdruk ervaart is de kans op ziekteverzuim groter, maar dat zal in alle sectoren zo zijn. Een professionele cultuur waarin ruimte is voor eigen inbreng, en een positieve werksfeer zijn van groot belang.

Werkers in het reformatorisch onderwijs staan over het algemeen bekend als gezags- en plichtsgetrouw. Het is van wezenlijk belang, ook vanuit Bijbels oogpunt, om een groot verantwoordelijkheidsbesef te hebben, maar er moet wel balans zijn tussen werk en privé. Die is soms zoek. Dat kan een schaduwkant zijn van plichtsgetrouwheid en invloed hebben op het welbevinden. Het is misschien niet direct een probleem dat breed wordt ervaren, maar we moeten er wel alert op zijn dat ook dit een oorzaak kan zijn van afhaken."

Speerpunten Visie'22

WERKEN MOET LONEN

Te veel werkenden hebben te maken met inkomensarmoede. Ze hebben werk maar het inkomen is veel te laag. Dan gaat het bijvoorbeeld om alleenstaande ouders die alleen in deeltijd kunnen werken tegen een laag uurloon. Of om een ZZP'er die onregelmatig werk heeft en met zijn uurloon wegens concurrentie de bodem op moet zoeken. Of om uitkeringsgerechtigden die vastlopen met bijverdienen: ze raken verstrikt in regels rondom uitkeringen en toeslagen of verliezen die, waardoor werken niet loont. Wat de RMU betreft moet werken lonen en moet werken in armoede worden tegengegaan. Dat vereist mogelijk op de lange termijn een complete herziening van ons stelsel van sociale voorzieningen en toeslagen. Voor de kortere termijn stelt de RMU het volgende voor:

Een vereenvoudiging van het stelsel van toeslagen en inkomensondersteuning. Het stelsel moet juist leiden tot inkomenszekerheid en het voorkomen van een armoedeval wanneer er betaald werk wordt verricht.

Werken vanuit een uitkeringssituatie moet onbelemmerd door bureaucratie en ingewikkelde bijverdienberekeningen kunnen plaatsvinden.

De RMU bepleit om te onderzoeken of er een basisinkomensvoorziening voor zelfstandigen kan worden gecreëerd (waar zelfstandigen ook aan bijdragen) voor die situaties waarin het werk wegvalt.

THUISWERKBELEID

De coronatijd heeft niet alleen laten zien dat thuiswerken heel goed kan, maar ook welke voordelen er aan thuiswerken verbonden kunnen zijn. Thuiswerken stelt veel werknemers in staat om een betere balans te brengen in hun leven. Sinds de coronacrisis is thuiswerken dan ook een steeds meer gewilde arbeidsvoorwaarde geworden. De RMU vindt dat in een onderneming waar 50 of meer personen werken, er een thuiswerkbeleid (met instemming van de ondernemingsraad) moet worden vormgegeven. Thuiswerken draagt niet alleen bij aan een goede afstemming tussen gezin en werk, maar heeft ook andere gunstige effecten, met name in de beperking van de verkeersbewegingen. Daarom zouden naar de mening van de RMU ook kleinere ondernemingen er goed aan doen om expliciet aandacht te besteden aan thuis werken.

GEEN QR-CODE ALS TOEGANG VOOR HET WERK

In de bestrijding van de coronapandemie heeft het corona toegangsbewijs (via een QR-code) een centrale plaats gekregen. Steeds luider wordt de roep om de QR-code ook te vragen bij de toegang tot het werk. De RMU maakt zich grote zorgen om deze ontwikkeling.

Let wel: de RMU is van mening dat de pandemie bestreden moet worden en steunt onze overheid in het nemen van maatregelen. Maar de RMU is ook voorstander van een persoonlijke gewetensvolle keuzevrijheid als het gaat om vaccinatie. Daar waar een QR-code wordt vereist voor toegang tot het werk, wordt die keuzevrijheid danig ingeperkt. De QR-code zorgt daarnaast voor veel verdeeldheid in de samenleving. We zien dan ook een verharding van het maatschappelijke debat. Gevaccineerden en ongevaccineerden staan tegenover elkaar of krijgen het idee dat dat de bedoeling is. Het moeten laten zien van een QR-code vergroot deze tweedeling. De RMU staat daarentegen juist voor het luisteren naar en niet veroordelen van elkaar. De RMU roept daarom op tot wederzijds respect.

Een goede werk-privébalans is essentieel voor je werk

ALLERLEI ONTWIKKELINGEN HEBBEN ER VOOR GEZORGD DAT VOOR VEEL MENSEN HUN WERK EN HUN PRIVÉSITUATIE IN ELKAAR OVERLOPEN. DE DIGITALE ONTWIKKELINGEN GAAN HIERIN VOOROP. DENK AAN DE SMARTPHONE: JE MAIL KUN JE OVERAL LEZEN – DUS NET ZO GOED THUIS – EN MENSEN VERWACHTEN OOK STEEDS MEER DAT JE DAT DOET. HETZELFDE GELDT VOOR WHATSAPP. KOMT ER 'S AVONDS EEN VRAAGJE BINNEN, DAN WORDT HET STEEDS LASTIGER DIE VRAAG EEN NACHT TE LATEN LIGGEN.

De digitale ontwikkelingen hebben er voor gezorgd dat het werk door blijft gaan. De coronatijd heeft daar nog een element aan toegevoegd: het thuiswerken. Dat heeft enerzijds veel voordelen, niet in het minst de mogelijkheid om werk en gezin goed op elkaar af te stemmen. Anderzijds heeft het bijgedragen tot een verder vervagen van de grens tussen thuis en het werk.

Thuis zijn betekent niet meer automatisch niet aan het werk zijn. Wanneer ben je niet meer bereikbaar voor het werk? Daarbij komt dat door meerdere oorzaken (die per sector kunnen verschillen) heel veel werknemers te maken hebben met een hoge en soms ook echt ongezonde werkdruk. Maar

het leven is ook zoveel gejaagder geworden. Er zijn veel dingen die onze aandacht vragen en dat allemaal in zo'n hoog tempo! Je merkt het al volop onder studenten: zo jong als ze zijn, ze zijn vaak al moe en gestrest. Dat voortgejaagd worden neemt niet af bij de eerste baan. Als man of vrouw ben je niet alleen werknemer, als je kinderen mag hebben ben je ook nog eens vader of moeder in een hele intensieve tijd. Meer dan vroeger komen er ook nog flinke mantelzorgtaken op je af. De zorg voor ouderen en langdurig zieken is steeds meer komen te liggen bij mensen die midden in het leven staan. Om gezin, zorgtaken en werk beter te kunnen combineren, zijn twee dingen nodig: meer flexibiliteit (zowel bij werkgevers als werknemers) maar ook meer (gericht inzetbare) verlofmogelijkheden. Om met flexibiliteit te beginnen: de RMU is voorstander van het meer mogelijk maken van flexibilisering van arbeidstijden, bijvoorbeeld door schooltijdbanen. Verder is de RMU voorstander van het vormgeven van een thuiswerkbeleid in bedrijven en instellingen. Wat betreft gerichte extra verlofmogelijkheden: die zijn wat de RMU betreft nodig met het oog op de duurzame inzetbaarheid van de werknemer. Duurzame inzetbaarheid ziet immers op het in stand houden van een persoonlijke gezonde balans die waarde heeft voor zowel thuis als het werk. Daarom stelt de RMU voor om iedereen vijf dagen extra bovenwettelijk verlof toe te kennen (parttimers naar rato), boven op het verlofbudget van werknemers (parttimers naar rato). Dit verlof moet expliciet gekoppeld worden aan het vergroten van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer.

... bevestig Gij het werk
onzer handen over ons, ja,
het werk onzer handen,
bevestig dat.

PSALM 90 : 17

Werf een nieuw lid

Met jouw lidmaatschap draag je bij aan een hecht netwerk met focus op zaken die er echt toe doen. Zo hebben we samen meer impact bij maatschappelijke discussies over leven en dood. Dankzij jouw lidmaatschap bij de RMU, hebben jij en je collega's een grotere stem bij dit soort thema's. En natuurlijk draag je hiermee je steentje bij aan directe hulp voor leden in grote problemen. Andersom zijn zij er ook voor jou.

Dit doet de RMU voor leden

- > Gratis advies over rechten en plichten van de werknemer en ondernemer
- > De beste juridische bijstand bij bijvoorbeeld ontslag, ziekte en ruzie
- > Loopbaancoaching
- > Persoonlijk aanspreekpunt met snelle reactie en eerlijke feedback
- > Ontmoeting met andere christenen

Hoe de RMU dat doet

- > Ledenmagazine met artikelen over werk en christen-zijn
- > Samenwerken met politieke en maatschappelijke organisaties
- > Opkomen voor christenen die gediscrimineerd worden of baan verliezen vanwege standpunten, enz.
- > Kennis en informatie delen over belangrijke thema's (zoals zondagsrust, onderwijsvrijheid en coronacrisis) via video en brochures

Lid worden van de vakvereniging kan altijd, maar doe het nu. Sluit je aan met een lidmaatschap dat loopt van kalenderjaar tot kalenderjaar. De hoogte van je jaarcontributie is afhankelijk van je bruto maandinkomen.

Student GRATIS, inkomen < 300 € 43,00, < 700 € 76,00,
< 800 € 101,00, < 1000 € 135,00, < 1400 € 152,00, < 1700 € 175,00,
< 2100 € 193,00, < 2600 € 218,00, < 3500 € 224,00, < 4500 € 237,00,
> 4500 € 252,00, ex werkenden € 65,00, zonder jur. bijstand € 65,00
ZZP-lidmaatschap/bedrijfslidmaatschap € 237,00

Kies voor een VVV-cadeaukaart of boekenbon.

1 voor het nieuwe lid + 1 voor de werver.

Ja, ik wil lid worden van de RMU

GEGEVENS NIEUW LID

Naam _____ m/v
Adres _____
Postcode _____
Woonplaats _____
Telefoon _____
E-mail _____
Werkgever / Werknemer / Zelfstandige / Student / 65+ / Overige*
Beroep/functie _____
Datum _____

AANGEMELD DOOR

Naam _____ m/v
Adres _____
Postcode _____
Woonplaats _____
Telefoon _____
Handtekening _____

RMU lid ben je met een reden

”Bij conflicten vindt
hoor en wederhoor
plaats. Deze manier
van problemen
oplossen spreekt
mij aan.
Met elkaar sterker
staan om iets uit
te dragen van
de christelijke
identiteit.

”

Help de **RMU** mee meer
mensen te helpen..

